

PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA BIBLIOTEKI SZKOLNEJ

Ewa Wziętek

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

W każdej szkole publicznej, zgodnie z ustawą o systemie oświaty, musi funkcjonować biblioteka szkolna.

Funkcje biblioteki szkolnej:

- Realizacja programów nauczania i wychowania.
- Edukacja kulturalna i informacyjna dzieci i młodzieży.
- Kształcenie i doskonalenie nauczycieli.
- Przygotowanie uczniów do samokształcenia.
- Udostępnianie różnych typów źródeł informacji.
- Wsparcie w realizacji zadań statutowych szkoły.

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

Biblioteka w szkołach niepublicznych

Przepisy dotyczące zapewnienia uczniom możliwości korzystania z biblioteki nie obowiązują w szkołach niepublicznych, zatem szkoła niepubliczna nie musi zatrudniać nauczyciela bibliotekarza.

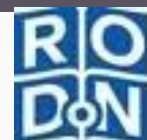

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela
(Dz.U.2018.967 t.j. z późn. zm.)

Art. 42. 1 Czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać **40 godzin na tydzień**.

Art. 42.2g. ppk.10 Czas pracy nauczyciela. Tygodniowy wymiar zajęć.

Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, **nauczyciela-bibliotekarza biblioteki szkolnej wynosi 30 godzin**.

Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. nr 95, poz. 425 ze zm.)

Art. 22aj

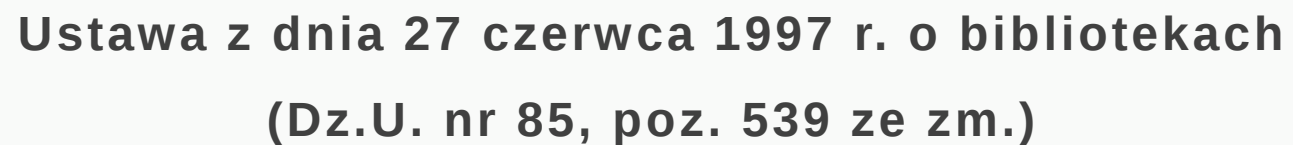
Podręczniki i inne materiały edukacyjne w bibliotece szkolnej

1. W bibliotece szkolnej są gromadzone podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i inne materiały biblioteczne.

2. **Czynności związane z zakupem** do biblioteki szkolnej podręczników, materiałów edukacyjnych, materiałów ćwiczeniowych i innych materiałów bibliotecznych oraz czynności związane z gospodarowaniem tymi podręcznikami i materiałami wykonuje **dyrektor szkoły**.

Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli

Zadania bibliotek szkolnych i pedagogicznych

1. Biblioteki szkolne oraz biblioteki innych placówek systemu oświaty służą realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci i młodzieży oraz kształceniu i doskonaleniu nauczycieli. **W tym celu w każdej szkole publicznej jest prowadzona biblioteka szkolna.**

3. Zasady organizowania i działalności bibliotek szkolnych i pedagogicznych określają odrębne przepisy.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539 ze zm.)

Art.27

Ogólnokrajowa sieć biblioteczna

6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z właściwymi ministrami określi, w drodze rozporządzenia, sposób ewidencji materiałów bibliotecznych, mając na uwadze zapewnienie sprawnej realizacji zadań bibliotek.

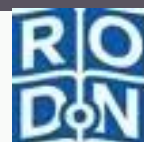
**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja
2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego
przedszkola oraz publicznych szkół
(Dz.U. nr 61, poz. 624 ze zm.)**

zał. nr 2, paragraf 8

Ramowy statut publicznej szkoły podstawowej

1. Statut szkoły określa szczegółowo organizację biblioteki szkolnej i zadania nauczyciela bibliotekarza, zgodnie z potrzebami danej szkoły, w szczególności z uwzględnieniem zadań w zakresie:

- 1) udostępniania książek i innych źródeł informacji,
- 2) tworzenia warunków do poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21
maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego
przedszkola oraz publicznych szkół
(Dz.U. nr 61, poz. 624 ze zm.)**

Paragraf 8

3) rozbudzania i rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabiania i pogłębiania u uczniów nawyku czytania i uczenia się,

4) organizowania różnorodnych działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną.

2. Statut szkoły określa zasady współpracy biblioteki szkolnej z uczniami, nauczycielami i rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz innymi bibliotekami.

Zapis w statucie szkoły dotyczący biblioteki szkolnej

W statucie szkoły powinien znaleźć się zapis regulujący działalność biblioteki szkolnej.

Zadania biblioteki szkolnej określone w statucie wynikają z następujących aktów prawnych:

Zał. Nr 2 paragraf 8 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. W sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U.2001.61.624 z dnia 2001.06.19 z późn. zm.)

Art.98 i art.104 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe (Dz.U.2019.1148 z dnia 2019.06.19)

Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli

**Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie
sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych
(Dz.U. nr 205, poz.1283)**

W **paragrafie 31** rozporządzenia wyróżnia się następujące częstotliwości przeprowadzania skontrum:

- co najmniej **raz na 5 lat**, jeśli czytelnicy mają wolny dostęp do materiałów – **Planowana zmiana z 5 lat na 2 lata!**
- co najmniej **raz na 10 lat**, jeśli biblioteka prowadzi inny system udostępniania niż wskazano powyżej, w których zbiory nie przekraczają 100 tys. jednostek ewidencyjnych
- w sposób ciągły, jeśli biblioteka prowadzi inny system udostępniania niż wskazano w pierwszym punkcie, w których zbiory przekraczają 100 tys. jednostek ewidencyjnych.

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

Dokumenty dotyczące skontrum, które znajdują się w protokole końcowym:

- zarządzenie dyrektora o przeprowadzeniu skontrum,
- protokół komisji dotyczący stwierdzonego stanu finansowo-księgowego,
- wykaz braków względnych,
- wykaz braków bezwzględnych,
- wyjaśnienie nauczyciela bibliotekarza dotyczące braków,
- protokół komisji z decyzją dyrektora dotyczącą postępowania z brakami obydwu rodzajów.

**Załączniki do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego z dnia 29 października 2008 r.
w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych
(Dz.U. nr 205, poz.1283) (poz. 1283)**

Załącznik nr 1. **Rejestr przybytków**

Załącznik nr 2. **Księga inwentarzowa**

Załącznik nr 3. **Wykaz jednostek ewidencyjnych stosowanych w
sumarycznej i szczegółowej ewidencji wpływów**

Załącznik nr 4. **Zestawienie zinwentaryzowanych jednostek
ewidencyjnych**

Załącznik nr 5. **Protokół ubytków**

Załącznik nr 6. **Protokół komisji w sprawie ubytków**

Załącznik nr 7. **Rejestr ubytków**

Załącznik nr 8. **Zestawienie ubytków**

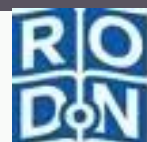
**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23
grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej
kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
(Dz.U. z 2009 r. nr 4, poz.17)**

Załącznik 3

Zadaniem szkoły podstawowej jest wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w **kompetencje czytelnicze** potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury. Szkoła podejmuje działania mające na celu rozbudzenie u uczniów **zamiłowania do czytania** oraz **działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów**, kształtuje **postawę dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika**, przygotowanego do otwartego dialogu z dziełem literackim. W procesie kształcenia i wychowania **wskazuje rolę biblioteki** (szkolnej, publicznej, naukowej i in.) oraz zachęca do podejmowania indywidualnych prób twórczych.

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17
grudnia 2010 r. w sprawie podstawowych warunków do
realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych,
wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania
(Dz.U. z 2011 r. nr 6, poz.23)**

§ 4. 1. Zbiory biblioteki szkolnej obejmują także:

- 1) podstawy programowe obowiązujące dla danego typu szkoły i etapu edukacyjnego;
- 2) programy nauczania objęte szkolnym zestawem programów nauczania;
- 3) podręczniki niezbędne do realizacji szkolnego zestawu programów nauczania;
- 4) czasopisma metodyczne związane z nauczanymi przedmiotami i prowadzonymi zajęciami.

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r.

Prawo oświatowe

Art. 98. 1. Statut szkoły zawiera w szczególności:

7) zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela
wychowawcy i **nauczyciela bibliotekarza**, oraz innych
pracowników szkoły.

USTAWA z dnia
14 grudnia 2016 r.
Prawo oświatowe
z późn. zmianami

Art. 104. Organizacja biblioteki uwzględnia w szczególności zadania w zakresie:

- 1) gromadzenia i udostępniania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz innych materiałów bibliotecznych, zgodnie z art. 22aj ustawy o systemie oświaty;
- 2) tworzenia warunków do efektywnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- 3) rozbudzania i rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabiania i pogłębiania u uczniów nawyku czytania i uczenia się;
- 4) organizowania różnorodnych działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną uczniów, w tym w zakresie podtrzymywania tożsamości narodowej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;
- 5) **przeprowadzania inwentaryzacji księgozbioru biblioteki szkolnej, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 27 ust. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2018 r. poz. 574 i 1669).**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia
14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji
wymaganych od nauczycieli.**

§ 7. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela bibliotekarza, z wyjątkiem stanowiska nauczyciela bibliotekarza w bibliotekach pedagogicznych, posiada osoba, która:

1) ukończyła studia pierwszego i drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie prowadzone zgodnie z nowym standardem kształcenia w zakresie:

a) **bibliotekoznawstwa i posiada przygotowanie pedagogiczne** lub

b) innym niż określony w p. a i posiada przygotowanie pedagogiczne oraz ukończyła studia podyplomowe prowadzone zgodnie z nowym standardem kształcenia w **zakresie bibliotekoznawstwa** lub

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia
14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych
kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.**

- 2) ukończyła studia prowadzone zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 3 sierpnia 2019 r. **w zakresie bibliotekoznawstwa** na poziomie wymaganym do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki określonym w § 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 lub § 4 pkt 2 i 4 i posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 3) posiada wykształcenie na poziomie wymaganym do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki określonym w § 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 lub § 4 pkt 2, 4 lub 5 i przygotowanie pedagogiczne oraz ukończyła:

**Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia
14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji
wymaganych od nauczycieli.**

- a) studia pierwszego stopnia prowadzone zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 3 sierpnia 2019 r. w zakresie bibliotekoznawstwa lub**
 - b) studia podyplomowe w zakresie bibliotekoznawstwa, lub**
 - c) kurs kwalifikacyjny w zakresie bibliotekoznawstwa, lub**
 - d) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności bibliotekoznawstwo, lub**
 - e) pomaturalne studium bibliotekarskie.**
- 2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela bibliotekarza w szkołach podstawowych posiada również osoba, która ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności bibliotekoznawstwo.**

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI z dnia 28 czerwca
2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy
programowej kształcenia ogólnego dla liceum
ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły
II stopnia**

Jednym z najważniejszych zadań liceum ogólnokształcącego i technikum jest **rozwijanie kompetencji językowej i kompetencji komunikacyjnej** stanowiących kluczowe narzędzie poznawcze we wszystkich dyscyplinach wiedzy. Istotne w tym zakresie jest łączenie teorii i praktyki językowej. Wzbogacanie słownictwa, w tym poznawanie terminologii właściwej dla każdego z przedmiotów, służy rozwojowi intelektualnemu ucznia, a wspomaganie tego rozwoju i dbałość o ten rozwój należy **do obowiązków każdego nauczyciela.**

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 12 marca 2025 r.
w sprawie dotacji celowej na wyposażenie szkół
w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe
w 2025 r.**

Rozporządzenie w sprawie dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2025 roku **reguluje zasady przyznawania i wykorzystania dotacji, która służy do zakupu tych materiałów przez szkoły.** Dotacja przeznaczona jest głównie na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych, oraz materiałów ćwiczeniowych.

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

Dorażne zastępstwo nauczyciela bibliotekarza

Dyrektor nie może przydzielać doraźnych zastępstw w czasie, gdy bibliotekarz powinien być w bibliotece. Dodatkowo – dorażne zastępstwa są zawsze płatne.

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. [Karta Nauczyciela](#) (Dz. U. Z 2017 r., poz. 1189) „godzina doraźnego zastępstwa to przydzielona nauczycielowi do przeprowadzenia godzina zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego nauczyciela. W praktyce godziny doraźnych zastępstw przydziela dyrektor szkoły”.

Doraźne zastępstwa?

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1309);
- 35 ust. 2a, ust. 3 ustawy z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1762).

Projektowane zmiany w Karcie Nauczyciela mają wyeliminować praktykę przydzielania nauczycielom zastępstw doraźnych w godzinach przeznaczonych na realizację ich podstawowych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Proponowane regulacje mają na celu uporządkowanie zasad organizacji zastępstw oraz zapewnienie nauczycielom sprawiedliwego wynagrodzenia za dodatkowe obowiązki. **Zmiany mają wejść w życie od 1 września 2025 roku!**

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

Dodatkowe godziny pracy bibliotekarza

Nauczyciel bibliotekarz może – podobnie jak każdy inny nauczyciel – prowadzić doraźne zastępstwa tylko po godzinach pracy, a za dodatkową pracę musi otrzymać wynagrodzenie.

<https://www.prawo-pracy.pl/dodatkowe-obowiazki-nauczyciela-bibliotekarza-p-2161.html>

Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli

Czas pracy biblioteki

Czas otwarcia biblioteki szkolnej powinien być określony w planie pracy szkoły. Musi on być skorelowany z pensum zatrudnionych w bibliotece nauczycieli. Interpretacja przepisów jest jasna.

<https://www.prawo-pracy.pl/dodatkowe-obowiazki-nauczyciela-bibliotekarza-p-2161.html>

**Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli**

Bibliografia:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. nr 95, poz. 425 ze zm.)
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. nr 61, poz. 624 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. nr 14, poz. 129).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. nr 4, poz.17).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. nr 50, poz. 400).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie podstawowych warunków do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania (Dz.U. z 2011 r. nr 6, poz.23).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych (Dz.U. nr 205, poz.1283).
- Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1986 r. (Dz.U. z 1982 r. nr 3, poz.19).
- https://www.dotacjecele.pl/?fbclid=IwY2xjawKPCa9leHRuA2FlbQlXMAbicmIkETB4TUpDcDZmUGxTcWRtaE1DAR70-cTS3RImx70pA5hlqeEp4q_a0Jxq2sSMQXr4swpCNiuo0Cagm7t8Ujnz0g_aem_TtRkmdy8CE4FwYT9C46D7Q
- <https://lustrbiblioteki.pl/2024/03/skontrum-zbiorow-bibliotecznych-co-2-lata-wkrotce-zmiana-przepisow/>

Dziękuję za uwagę!

Ewa Wziętek

doradczyni metodyczna ds. bibliotek szkolnych

RODoN

ewa.wziatek@rodon.radom.pl

Radomski Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli

